

**ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINI AMAÇLAYAN, MEDENİ VE SİYASİ
HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYE EK İKİNCİ
İHTİYARİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 2.11.2005 Sayı:25984)

Kanun No
5415

Kabul Tarihi
28.10.2005

MADDE 1. - Türkiye Cumhuriyeti adına 6 Nisan 2004 tarihinde New York'ta imzalanan "Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyari Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**ÖLÜM CEZASININ KALDIRILMASINI AMAÇLAYAN, MEDENİ VE SİYASİ
HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME'YE EK İKİNCİ İHTİYARİ
PROTOKOL**

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 15 Aralık 1989 tarih ve 44/128 sayılı Kararıyla kabul edilip ilan edilmiştir.

Bu Protokole Taraf Devletler,

Ölüm cezasının kaldırılmasının insan onurunun yüceltilmesine ve insan haklarının giderek gelişmesine katkıda bulunacağına inanarak,

10 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 3. maddesi ve 16 Aralık 1966 tarihinde kabul edilen Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 6. maddesini hatırlatarak,

Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 6. maddesinin, kaldırılmasının istendiğini güçlü biçimde tavsiye edecek şekilde ölüm cezasının kaldırılmasından söz ettiğini göz önüne alarak,

5415**28.10.2005**

Olum cezasının kaldırılmasına ilişkin bütün tedbirlerin yaşama hakkının kullanılmasına bir ılerleme olarak kabul edileceğine ıkna olarak,

Bu vesileyle olum cezasının kaldırılmasına ilişkin uluslararası bir yukumluluk altına girmeyi arzulayarak,

Aşağıdaki hukumlerde anlaşmışlardır

Madde 1

1 Bu Protokole Taraf bir Devletin egemenlik alanında bulunan hiç kımse ıdam edilemez

2 Her bir Taraf Devlet, kendi egemenlik alanı içinde olum cezasını kaldırmak için gerekli bütün tedbirleri alır

Madde 2

1 Bu Protokolu onaylama ve Protokole katılma sırasında konulan, savaş sırasında işlenen askeri nitelikteki çok ciddi suçlar için verilen mahkûmiyet kararına uygun olarak savaş zamanında olum cezasının infazını ongoren çekince dışında, bu Protokole konulan herhangi bir çekince kabul edilemez

2 Onay veya katılma anında böyle bir çekince koyan bir Taraf Devlet, savaş sırasında uygulanabilecek ulusal mevzuatının ilgili hukumlerini Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine iletir

3 Bu tur bir çekince koyan bir Taraf Devlet, kendi toprakları üzerinde herhangi bir savaş halının başlamasını ve bitmesini Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirir

Madde 3

Bu Protokole Taraf Devletler, İnsan Hakları Komitesi'ne Sozleşmenin 40 maddesine uygun olarak sundukları raporlara, bu Protokolu uygulamaya geçirmek için aldıkları tedbirlere ilişkin bilgileri dahil ederler

Madde 4

Sozleşmenin 41 maddesine gore beyanda bulunan Taraf Devletler bakımından, İnsan Hakları Komitesi'nin bir Taraf devletin diğer Taraf devletin yukumluluklerini yerine getirmediğine dair şikayetleri alma ve inceleme yetkisi, Taraf Devlet bu Protokolu onaylama veya Protokole katılma sırasında aksine bir beyanda bulunmadıkça, bu Protokol hukumleri bakımından da geçerlidir

Madde 5

İnsan Hakları Komitesi'nin 16 Aralık 1966 tarihinde kabul edilen Medeni ve Sıyası Haklara İlişkin Uluslararası Sozleşmeye Ek İhtıyarı Protokolu'ne Taraf Devletler bakımından, Devletlerin egemenlik alanında bulunan bireylerden gelen şikayetleri alma ve inceleme yetkisi, soz konusu Taraf Devlet bu Protokolu onaylama veya Protokole katılma sırasında aksine bir beyanda bulunmadıkça, bu Protokol hukumleri bakımından da geçerlidir

5415

28.10.2005

Madde 6

1 Bu Protokolün hükümleri, Sözleşmeye ek hükümler olarak uygulanır

2 Bu Protokolün 2 maddesine uygun olarak çekince konulmasının mümkün olduğu haller saklı kalmak şartıyla, bu Protokolün 1 maddesinin 1 bendinde güvence altına alınan hak, Sözleşmenin 4 maddesine göre herhangi bir istisnaya tabi tutulamaz

Madde 7

1 Bu Protokol, Sözleşmeyi imzalamış olan tüm Devletlerin imzasına açıktır

2 Bu Protokol, Sözleşmeyi onaylamış veya Sözleşmeye katılmış Devletlerin onayına tabidir Onay belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edilir

3 Bu Protokol, Sözleşmeyi onaylamış veya Sözleşmeye katılmış olan her Devletin katılımına açıktır

4 Katılımlar, katılım belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edilmesinden itibaren hukum ifade eder

5 Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu Protokolu imzalayan veya Protokole katılan bütün Devletleri, kendisine tevdi edilen her bir onay veya katılım belgesi hakkında bilgilendirir

Madde 8

1 Bu Protokol, onuncu onay veya katılım belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğine tevdi edilmesinden uç ay sonra yururluğe girer

2 Onuncu onay veya katılım belgesinin tevdi edilmesinden itibaren, bu Protokolu onaylayan her bir Devlet için Protokol, kendi onay veya katılma belgesinin tevdi edilmesinden uç ay sonra yururluğe girer

Madde 9

Bu Protokolün hükümleri Federal Devletlerin her tarafında hiç bir sınırlama veya istisnaya tabi olmaksızın uygulanır

Madde 10

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Sözleşmenin 48 maddesinin birinci fıkrasında belirtilen bütün Devletleri şu konular hakkında bilgilendirir

- a) Bu Protokolün 2 maddesine göre yapılan çekince, bildirim, beyanlar,
- b) Bu Protokolün 4 ve 5 maddesine göre yapılan beyanlar,
- c) Bu Protokolün 7 maddesine göre imzalar, onaylar ve katılımlar,
- d) Bu Protokolün 8 maddesine göre Protokolün yururluğe girme tarihi

Madde 11

1 Bu Protokolün eşit ölçüde orijinal olan Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri, Birleşmiş Milletler arşivinde saklanır

5415**28.10.2005**

2. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, bu Protokolün onaylı örneğini Sözleşme'nin 48. maddesinde belirtilen Devletlere iletir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR**Türkiye Büyük Millet Meclisi**

Cilt	Birleşim	Sayfa
63	15	221
75	61	217
97	14	43:44, 81:95

I- Gerekçeli 798 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 14 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Adalet, Anayasa, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/919